

12.7.2010

MEDDELELSE TIL MEDLEMMERNE

Om: Andragende 1198/2009 af J.F.K., ungarsk statsborger, om multinationale selskabers indblanding i arbejdstagernes privatliv

1. Sammendrag

Andrageren klager over den praksis, der anvendes af multinationale selskaber, hvor de undersøger medarbejdernes tasker ved arbejdstidens ophør, videoovervåger dem under arbejdet og kræver, at der fremsendes et CV i forbindelse med jobansøgninger. Han mener, at dette udgør en krænkelse af menneskerettighederne og anmoder Europa-Parlamentet om at afhjælpe situationen.

2. Opfyldelse af betingelserne for behandling

Andragendet opfylder betingelserne for behandling (fastslået den 1. december 2009). Kommissionen anmodet om oplysninger (forretningsordenens artikel 202, stk. 6).

3. Kommissionens svar, modtaget den 12. juli 2010.

"Andragendet

Andrageren protesterer mod tre typer praksis, som multinationale selskaber såsom Jabil, Nokia og Sanmina anvender i Ungarn: 1) sikkerhedsvagters daglige undersøgelse af medarbejdere (ofte omfattende kropsvisitering) på de multinationale selskabers område, 2) forpligtelse til at fremsende et CV på forhånd i forbindelse med jobansøgning, 3) krænkende videoovervågning på arbejdspladsen. Han oplyser, at han ikke har nogen dokumentation for sine påstande, men forklarer, at medarbejderne skal underskrive en særlig aftale, hvor de forpligter sig til ikke at benytte mobiltelefoner eller kameraer på arbejdspladsen. Han hævder også, at der findes regler om, at lyd og billeder fra bånd- og videooptagelser ikke må gengives på en krænkende måde, så andre mennesker chikaneres, eller optages mod deres vilje. Hvis

det er særdeles nødvendigt og behørigt begrundet, kan enhver lave en optagelse med henblik på dokumentation.

Andrageren mener, at sådanne undersøgelser er ydmygende, at forpligtelsen til at fremsende et CV på forhånd er et udtryk for ulovlig indsamling af oplysninger, og at forbuddet mod at anvende en kameratelefon på arbejdspladsen udgør en krænkelse af menneskerettighederne. Han anmoder om, at der vedtages retsakter, som kan beskytte arbejdstagere mod ovennævnte praksis.

Kommissionens bemærkninger

Databeskyttelsesdirektivet (direktiv 95/46/EF¹) er lovgivningsrammen for behandling af personoplysninger i samtlige medlemsstater. Hvis medlemsstaterne ikke har overholdt deres gennemførelsesforpligtelse, kan borgerne kræve, at visse af direktivets bestemmelser anvendes direkte. I den forbindelse afgjorde Domstolen i sag C-465/00², at visse bestemmelser, f.eks. artikel 6, stk. 1, litra c), (principper vedrørende oplysningernes pålidelighed: personoplysninger skal være relevante og tilstrækkelige og ikke omfatte mere end, hvad der kræves til opfyldelse af de formål, hvortil de indsamles, og til de formål, hvortil de senere behandles) og artikel 7, litra c) og e), (principper vedrørende grundlaget for behandling af oplysninger) har direkte virkning.

Direktivet finder kun anvendelse på personoplysninger som defineret i direktiv 95/46/EF. I artikel 2 defineres "personoplysninger" som enhver form for information om en identificeret eller identificerbar fysisk person (den registrerede). Ved identificerbar person forstås en person, der direkte eller indirekte kan identificeres, bl.a. ved et identifikationsnummer eller et eller flere elementer, der er særlige for denne persons fysiske, fysiologiske, psykiske, økonomiske, kulturelle eller sociale identitet.

I direktiv 95/46/EF fastsættes de principper, som behandlingen skal overholde for at være lovlig. Der fastsættes også visse rettigheder for personer, hvis personoplysninger behandles, med henblik på at sikre deres grundlæggende ret til beskyttelse af personoplysninger. Principperne i artikel 6 er grundlaget for beskyttelse af personoplysninger, da de vedrører pålideligheden af oplysningerne, når de behandles: Personoplysninger skal indsamles og behandles til udtrykkeligt angivne formål (formålsbegrænsningsprincippet), de skal være relevante og tilstrækkelige og ikke omfatte mere end, hvad der kræves til opfyldelse af de formål, hvortil de indsamles, og til de formål, hvortil de senere behandles (proportionalitetsprincippet), og de skal om nødvendigt være ajourførte (artikel 6). Personoplysninger må heller ikke behandles i et længere tidsrum end det, der er nødvendigt af hensyn til de formål, hvortil personoplysningerne indsamles, eller de formål, hvortil de senere behandles.

Behandling af oplysninger (artikel 7) anses kun for at være legitim, hvis

¹ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 95/46/EF af 24. oktober 1995 om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger og om fri udveksling af sådanne oplysninger (EFT L 281 af 23.11.1995, s. 31).

² Sag C-465/00, C-138/01 og C-139/01, *Rechnungshof mod Österreichischer Rundfunk*, 20.5.2003, præmis 98ff.

- a) der ikke hersker tvivl om, at den registrerede har givet sit samtykke, eller
- b) behandlingen er nødvendig med henblik på indgåelse af en kontrakt, der har bindende virkning for den registrerede, eller
- c) den er begrundet i et lovkrav, eller
- d) den er nødvendig for at beskytte den registrereds vitale interesser, eller
- e) den er nødvendig af hensyn til udførelsen af en opgave i samfundets interesse eller henhørende under offentlig myndighedsudøvelse, eller
- f) den er i en fysisk eller juridisk persons legitime interesse, medmindre den registrereds interesser, rettigheder og frihedsrettigheder går forud herfor.

Den registrerede har ret til at få oplysninger om adgang til og berigtigelse, sletning eller blokering af sine personoplysninger samt ret til effektiv klageadgang i tilfælde af ulovlig behandling af disse oplysninger. Disse rettigheder kan begrænses, såfremt det f.eks. er nødvendigt af hensyn til ikke blot statens sikkerhed og forsvaret, men også efterforskning og retsforfølgning i straffesager.

Behandling af personoplysninger overvåges og kontrolleres af offentlige uafhængige tilsynsmyndigheder (artikel 28), ofte kaldet "datatilsynsmyndigheder", som er kompetente til at overvåge, at enhver behandling af personoplysninger på nationalt plan er i overensstemmelse med den nationale lovgivning, hvorved direktivet gennemføres.

To spørgsmål skal afklares for at fastslå, om direktiv 95/46/EF finder anvendelse.

Det vigtigste er, om de behandlede oplysninger falder ind under definitionen af "personoplysninger" i artikel 2, litra a). Hvad angår andragerens anden og tredje påstand, er oplysninger i et CV og i videoovervågningsoptagelser personoplysninger som defineret i direktiv 95/46/EF. Hvad angår den første påstand, henhører fysisk kropsvisitering ikke under databeskyttelsesdirektivets anvendelsesområde.

Det andet relevante spørgsmål er, hvem der behandler personoplysningerne. En række betingelser skal opfyldes, afhængigt af om der er tale om en registeransvarlig eller en registerfører. Multinationale selskaber som Jabil, Nokia og Sanmina er juridiske personer, der selv afgør, til hvilket formål og med hvilke hjælpemidler de personoplysninger, som de indsamler, skal behandles. Det gælder f.eks. oplysninger i et CV eller oplysninger indsamlet ved hjælp af videoovervågning. Dermed betragtes de som registeransvarlige i henhold til definitionen i direktiv 95/46/EF, også selv om de overlader behandlingen af personoplysningerne til registerførere, som udfører opgaven på deres vegne.

1. påstand: sikkerhedsvagters daglige undersøgelse af medarbejdere (ofte omfattende kropsvisitering)

I henhold til traktaten om Den Europæiske Union og traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde har Kommissionen ingen generelle beføjelser til at gribe ind i enkeltsager om påståede krænkelse af grundlæggende rettigheder. Det kan den kun gøre, hvis spørgsmålet henhører under EU-retten.

I forbindelse med andragerens klage over sikkerhedsvagters daglige undersøgelse af medarbejdere på samlefabrikker skal det påpeges, at der ikke findes nogen EU-lovgivning

desangående. Derfor kan Kommissionen ikke behandle denne første påstand.

2. påstand: ulovlig indsamling af oplysninger i form af krav om CV fra en evt. kommende medarbejder

I dag bliver stillinger i virksomheder besat, efter at interesserede og kvalificerede kandidater har gennemgået en udvælgelsesprocedure. Den omfatter normalt en forhåndsudvælgelse, som sker på baggrund af de CV'er, som de interesserede kandidater har fremsendt på forhånd. Behandling af oplysninger i CV'er henhører under databeskyttelsesdirektivets anvendelsesområde og er underlagt principperne om legitimitet, nødvendighed og proportionalitet (artikel 6).

I de fleste tilfælde er behandlingen af oplysninger, der er fremsendt i form af CV'er, berettiget, fordi den

- sker med den registreredes samtykke (artikel 7, litra a))
- er nødvendig af hensyn til opfyldelsen af en arbejdskontrakt mellem en arbejdsgiver og en arbejdstager (artikel 7, litra b)) eller
- er led i en legitim interesse, som arbejdsgiveren forfølger for at kortlægge, hvilke kvalifikationer evt. kommende medarbejdere har erhvervet, og dermed finde den bedst egnede person til den ledige stilling (artikel 7, litra f)).

Behandlingen af personoplysninger indsamlet fra CV'er skal stå i et rimeligt forhold til de legitime mål, der forfølges, og bør navnlig finde sted ved hjælp af den mindst indgribende metode til behandling af oplysninger. En behandling af de anførte årsager vil være i overensstemmelse med direktiv 95/46/EF, forudsat at der er truffet tilstrækkelige sikkerhedsforanstaltninger. Sikkerhedsforanstaltningerne kan f.eks. være

- oplysning af de ansatte om den registeransvarliges identitet og formålet med overvågningen samt andre oplysninger, der er nødvendige for at sikre en rimelig behandling i forhold til den registrerede (artikel 11)
- oplysning af den registrerede om retten til at foretage berigtigelse af de oplysninger, der vedrører ham, og – navnlig af hensyn til kandidater, der ender med ikke at blive ansat – retten til sletning.

Det kan ikke, som andrageren hævder, betragtes som ulovlig indsamling af oplysninger, at en potentiel arbejdsgiver anmoder om at få et CV tilsendt på forhånd.

3. påstand: videoovervågning på arbejdspladsen

Videoovervågning henhører under databeskyttelsesdirektivets anvendelsesområde. Databeskyttelsesprincipperne, navnlig principperne om legitimitet, nødvendighed og proportionalitet (artikel 6), gælder alle former for behandling af personoplysninger ved hjælp af videoovervågningsudstyr.

Artikel 29-Gruppen¹ har afgivet to udtalelser om videoovervågning på arbejdspladsen², som indeholder retningslinjer for, hvordan databeskyttelsesdirektivets bestemmelser skal anvendes på videoovervågning. Ifølge disse udtalelser afhænger lovligheden af videoovervågning på arbejdspladsen af flere forhold:

For det første formålet med behandlingen: Videoovervågningssystemer kan være berettigede, hvis de, med forbehold af passende garantier, anvendes til at opfylde visse produktions- eller arbejdssikkerhedskrav eller anvendes af sikkerhedsmæssige årsager. De forskellige interesser, der er berørt, bør tages i betragtning i hvert enkelt tilfælde og ud fra den konkrete sammenhæng.

Virksomheders installation af videoovervågningssystemer af hensyn til produktionssikkerheden eller sikkerheden i øvrigt (for at forhindre tyveri af elektroniske produkter eller af teknologisk forskning) kan være legitim i det omfang, den er nødvendig af hensyn til disse virksomheders (registeransvarlige) legitime interesse i at garantere sikkerheden på virksomhedens område og forhindre tyveri af teknologisk forskning og forretningshemmeligheder, og arbejdstagernes interesser ikke går forud herfor.

Anvendelse af videoovervågningssystemer er muligvis også berettiget for at beskytte den registreredes vitale interesser, f.eks. af hensyn til arbejdssikkerhed, dvs. beskyttelse mod arbejdsulykker (artikel 7, litra d)).

For det andet behandlingens nødvendighed og proportionalitet: Anvendelse af videoovervågningsudstyr skal stå i et rimeligt forhold til de legitime mål, der forfølges, og navnlig bør den mindst indgribende metode til behandling af oplysninger anvendes. Arbejdsgivers interesse i at installere videoovervågningsudstyr skal vejes op mod arbejdstagers interesse i, at hans personoplysninger beskyttes. Det kan kun ske, hvis der er indført passende garantier. Kun da vil videoovervågning være i overensstemmelse med direktiv 95/46/EF. Sådanne garantier kan f.eks. omfatte

- ingen installation af videoovervågningsudstyr i forbindelse med toiletter, brusebade, omklædningsrum og fritidsrum
- oplysning af de ansatte om den registeransvarliges identitet og formålet med overvågningen samt andre oplysninger, der er nødvendige for at sikre en rimelig behandling i forhold til den registrerede
- begrænsning af opbevaringsperioden for videooptagelser
- uafhængigt tilsyn udført af de nationale datatilsynsmyndigheder, som er kompetente til at

¹ Arbejdsgruppen vedrørende beskyttelse af personer i forbindelse med behandling af personoplysninger blev nedsat ved artikel 29 i direktiv 95/46/EF. Den består af repræsentanter for de nationale datatilsynsmyndigheder. Den er uafhængig og har en rådgivende funktion over for Kommissionen.

² Udtalelse 8/2001 (WP48) om behandling af personoplysninger i ansættelsesforhold, arbejdsdokument af 25. november 2002 (WP67) om behandling af personoplysninger i forbindelse med videoovervågning og udtalelse nr. 4/2004 (WP89) om behandling af personoplysninger i forbindelse med videoovervågning.

overvåge overensstemmelsen med den nationale databeskyttelseslovgivning, hvorved direktiv 95/46/EF gennemføres, og sørge for passende garantier og krav, der sikrer systemets lovlighed.

Endelig er den registeransvarlige (artikel 11) forpligtet til synligt, klart og udtrykkeligt at oplyse personer, som bevæger sig ind på et videoovervåget område, om, at de bliver overvåget. Hvis der installeres videoovervågningsudstyr på arbejdspladser, skal medarbejderrepræsentanterne desuden orienteres.

Konklusioner

Hvad angår den første påstand om undersøgelse af medarbejdere og navnlig kropsvisiteringer, falder dette spørgsmål uden for EU-rettens anvendelsesområde, og derfor kan Kommissionen ikke behandle det.

Hvad angår de øvrige påstande, har andrageren ikke fremsendt nogen dokumentation for, at de multinationale selskaber Jabils, Nokias og Sanminas datterselskaber har overtrådt direktiv 95/46/EF.

Andrageren opfordres til at rette enhver klage over disse multinationale selskaber, som vedrører krænkelse af hans ret til beskyttelse af personoplysninger, til de nationale datatilsynsmyndigheder i Ungarn:

Hungarian Data Protection Commissioner
Nádor str. 22.
1051 Budapest
Tlf.: (+36 1) 475 7100, (+36 1) 475 7186
Fax: (+36 1) 269 3541
E-mail: adatved@obh.hu"